

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve (felperes címe) felperesnek a Juhász & Maroshelyi Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Juhász Nóra ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen személyiségi jog megsértése miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2018. szeptember 20. napján kelt 8.P.22.074/2018/9. számú ítélete ellen az I-II. rendű alperesek részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és a felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet a per főtárgya, illetve a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezés tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 84.000 (nyolcvannégyezer) forint, az I. és II. rendű alpereseket, hogy személyenként 78.000 (hetvennyolcezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

A peres felek a másodfokú költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek a ... napján tartott munkahelyi megbeszélésen olyan, az alábbi szóbeli kifejezőmódokat használva és közlések útján tudatták a felperessel, mely szerint munkahelyi jelenléte számukra nem kívánatos, hogy azzal megsértették a felperes emberi méltóságát.

I. rendű alperes:

„Örülj neki, hogy a főosztályvezető úr nem azt beszélte meg ... úrral, hogy téged kivezénylünk ... életed végéig, mert ő meg tudná ezt beszélni.”

II. rendű alperes:

„Ha augusztus közepéig Te nem mész el, akkor nem el foglak innen rakatni, hanem le foglak szereltetni. Úgy, hogy még állásod sem lesz...”

„Hanem menj el olyan helyre dolgozni, ahol,... mert komolyan mondom soron kívül pszichológiai vizsgálatot fogunk kérni”.

„Vagy augusztus 20-ig nincs itt bent az áthelyezési kérelmed, akkor mészháza soron kívüli pszichológiai vizsgálatra. Ezt most halál komolyan mondom"

„Én nem fogok segget csinálni a számból. Én egyszer megmondtam neked, kaptál egy határidőt, amit te k...ára félvállról vettél.... Most érezd úgy, hogy ég a segged alatt a talaj!"

„De én meg fogok tudni úgy is szabadulni tőled, hogy az neked szar."

„Na ennyi, hogy elveszem a fegyvered."

„Most úgy érzed magad, hogy hetente járkalj interjúkra, keressél magadnak helyet! Hadd ne én keressek már neked helyet! Mert az neked nem fog tetszeni" (I/III. kereseti tényállás)

Megállapította továbbá, hogy az I. rendű alperes a beszélgetés során az alábbi jelzőkkel és szóbeli fenyegetésekkel élt a felperes irányában, melyekkel külön is megsértette a felperes emberi méltóságát és becsületét.

„...egész egyszerűen nem vagy normális.

...! Nem vagy normális! Egészen egyszerűen az én véleményem szerint te nem vagy normális! Te Te ön- és közveszélyes vagy! ...! beteg vagy! Beteg vagy értsd meg! Értsd meg, hogy beteg vagy!

Odaküldenék egy 5 éves kisgyereket b...meg, az megfogna téged! Te hülye...tökfejed." (I/I. kereseti tényállás)

„Jó?! Még egyszer! Egyenként fogom kitépkedni az ujjaidat! És ezt vedd fenyegetésnek! ezt én mondtam, mint I.rendű alperes neve felperes neve! Jelentsél fel, lesz..rom! Jó? Vagy a ... rádküldöm! Jó? Te besz..ri fos, b..meg. Nulla vagy ..., nulla!" (I/II. kereseti tényállás)

Felhívta az alpereseket, hogy magánlevél formájában 15 napon belül kérjenek bocsánatot a fentiekért a felperestől.

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 150.000 forint, az I. rendű alperest, hogy 300.000 forint nem vagyoni kártérítést, valamint annak ... napjától számított, a mindenkori késedelemmel érintett félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatait fizessék meg a felperesnek 15 napon belül.

Ezt meghaladóan a keresetet, továbbá az alperesek viszontkeresetét elutasította.

Megállapította, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik.

Kötelezte a felperest, hogy 43.500 forint, az I. rendű alperest, hogy 31.500 forint, a II. rendű alperest, hogy 12.000 forint illetéket fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívására.

Ítéletének indokolásában ismertette a Pp. 130. § (1) bekezdés h) pontjában, 130. § (1) bekezdés g) pontjában, a régi Ptk. 75. § (1) bekezdésében, 76. §-ában, a Pp. 161. § (1) bekezdésében, a Ptk. 81. § (1) bekezdésében, 80. § (1) bekezdésében, 84. § (1) bekezdésében foglaltakat, utalt a Pp. 162. §. (1) bekezdésében, a régi Ptk. 301. § (1) bekezdésében és a 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban foglaltakra.

Nem tartotta alaposnak az alperesek per megszüntetése iránti kérelmét.

Megállapítása szerint az elévülési kifogás körében a Pp. 130. § (1) bekezdés h) pontjára történő utalás téves, azonban az alperesek pergátló hivatkozása ettől függetlenül sem vezethetett a kereset elutasítására. A felperes a személyiségi jogsértésre alapított kérelmét ugyanis az általános 5 éves elévülési időn belül terjesztette elő, és ugyanezen határidőn belül kérte a jogkövetkezmények alkalmazását is.

A felperes az alpereseket személyükben, az általuk tanúsított személyhez fűződő jogot sértő magatartás miatt perelte olyan kijelentések vonatkozásában, amelyek semmiképpen nem tartozhatnak a munkáltató helytállási kötelezettsége körébe. Egy adott munkahelyen dolgozó és a munkáltatótól függő személyek közötti személyiségi jogi per vonatkozásában a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontjában foglaltak nem alkalmazhatóak.

Az ügy érdemében - a felek együttes meghallgatását követően, a rendelkezésre bocsátott okirati bizonyítékokat is értékelve - azt állapította meg, hogy a módosított keresetben idézett - az I/I., I/II. és I/III. pontban megjelölt kijelentések valóban elhangzottak az alperesek részéről.

Tudomásul vette azt az alperesi hivatkozást, mely szerint a perbeli munkahelyen - a munkakörülményekre is figyelemmel - durvább kifejezésmód uralkodik, illetve az sok esetben szokásos, úgy ítélte meg azonban, hogy ez az alperesi magatartások értékelésénél nem vehető figyelembe.

Az I/I., I/II. és I/III. pontban felsorolt kijelentések - a munkakörnyezettől függetlenül - nemcsak támadó jellegűek voltak, de a felperest emberi mivoltában is érintették. A partikuláris személyiségi jogok sérelmén túl külön értékelendő, ha egy magatartás alkalmas arra, hogy egy személyt önbecsülésében sértsen és olyan passzív, kiszolgáltatott helyzetbe hozza, amelyre vonatkozóan adekvát reakció nem születhet, csak frusztráltság érzés. Elfogadta azt a felperesi hivatkozást, hogy az elhangzottak számára megfélemlítően hatottak. Az I. rendű alperes mint szolgálati előjáró elégedetlenségének a peresített tartalom szerinti kifejezése alkalmas volt arra, hogy a kiszolgáltatottabb helyzetben lévő alárendelt személyét indokolatlanul sértse.

A ...-i beszélgetés az alperesek részéről - tartalmát illetően részben - arra irányult, hogy a felperesben nyomatékosítsák, hogy a közös munkahelyüket hagyja el. A II. rendű alperes kijelentései (soron kívül pszichológiai vizsgálatot fogjuk kérni, elveszem a fegyvered, leszereltetlek, áthelyezési kérelmed legyen bent, meg tudunk téled szabadulni, ég a talpad alatt a talaj, keress magadnak helyet), illetve az I. rendű alperes helyeslő magatartása (örülj, hogy nem ... úr helyeztet ki ... életed végéig) ugyancsak alkalmasak lehettek arra, hogy a felperesben indokolatlan félelmet váltsanak ki, vagy a korábbiakat fokozzák. Ezek a kifejezések, illetve az alperesek határozott fellépése alkalmas lehetett arra, hogy sérüljön a felperes emberi méltósága, az alperesi szándék a beszélgetésből kitűnően a felperes megfélemlítő presszionálása volt.

Az I/III. pontban megjelölt közlések tekintetében az emberi méltóság megsértését állapította meg, ezzel összefüggésben a II. rendű alperest 150.000 forint, az I. rendű alperest 50.000 forint nem vagyoni kártérítésben marasztalta.

Rámutatott arra, hogy az I. rendű alperes által ezen a téren tett kijelentések kisebb súllyal eshetnek latba a felperesi sérelmek fellépésekor, a beszélgetést ugyanis a II. rendű alperes kijelentései uralták. A nem vagyoni kártérítés összegét mérlegeléssel határozta meg, annak során figyelemmel volt arra is, hogy a jogsértések megállapításán és a bocsánatkérő levél megküldésén túl a felperes sérelmei más nemű reparálásban is részesüljenek.

Az alperesi kijelentéseket összességükben értékelte, így nem tartotta szükségesnek, hogy az ítélet rendelkező részében kiemeljen az I., II. rendű alperesi jelentésekből, azok egészükben hathattak ugyanis megfélemlítően és megalázóan a felperesre.

Az I/I., I/II. számú tényállás vonatkozásában az I. rendű alperes részéről nemcsak az emberi méltóság megsértését, de a II. rendű alperes jelenléte miatt a I/I. pontban foglalt közlések tekintetében a becsület megsértését is megállapította. Az elhangzott I. rendű alperesi állítások

egyenként és összességükben is sértették a felperes emberi méltóságát, ezért azokat az ítélet rendelkező részébe változtatás nélkül beemelte. Megállapítása szerint azok közül különösen a „nem vagy normális”, „közveszélyes vagy”, „hülye”, „tökfaj”, „egy 5 éves is megfogja” közlések voltak azok, amelyek indokolatlanul bántóak és sértőek lehetnek hasonló helyzetben és nincsenek összhangban a kulturált munkahelyi érintkezés szabályaival. A II. rendű alperes jelenlétében elhangzó minősítéseket is tartalmazó szövegösszesség, a közlés módjára figyelemmel, sérthette a felperes becsületét is: nemcsak önmaga, hanem a jelenlévő felettes személy előtt is kedvezőtlen színben tüntette fel a kritizált beosztottat.

Emberi méltóságot sértőnek ítélte azokat az I. rendű alperesi megnyilvánulásokat is, amelyek kifejezetten erőszakos jelleggel és durva jelzőkkel illették a felperest.

Ebben a körben a jogsértés súlyát, a felróhatóság mértékét szem előtt tartva - mérlegeléssel - a két tényállási fordulat tekintetében összesen 250.000 forint és annak kamatai megfizetésére kötelezte az I. rendű alperest.

A magántitok, illetve a levéltitok megsértésének megállapítására irányuló kereset körében arra mutatott rá, hogy az I. rendű alperes nem vitatta, hogy a felperes által megjelölt SMS-üzenetet megmutatta Az üzenet tartalma szerint a felperes azt közölte az I. rendű alperessel, hogy a lakása ajtaja előtt vízvezeték szerelők hangoskodtak és őket vélte tévesen olyan terrorelhárítóknak, akiket munkahelyi vezetői küldhettek hozzá.

Rámutatott arra, hogy a perbeli esetben a felperesi egy alapvetően indifferens, lényeges személyes tartalom nélküli elektronikus üzenetet küldött a felettesének, az kifejezetten bizalmas információt nem tartalmazott, ezért a felperes oldalán nem jelentkezett olyan méltányolható érdek, amely az adattartalmat titokká minősítette volna. A üzenetváltás módja is arra utal, hogy annak feladója sem tartotta a továbbított tartalmat annyira lényegileg, hogy azt a kívülállók megismerésétől fokozottan óvja.

Nem találta alaposnak az alperesek viszontkeresetét sem.

Rámutatott arra, hogy a felperes a ... és ..., az alperesek tudta nélkül készített hangfelvételeket magánál tartotta és azokat csak a büntetőeljárás, valamint a tartalmukat érintő jelen eljárás során bocsátotta rendelkezésre. Az elkészítésük tette lehetővé, hogy az alperesek jogsértő magatartására büntető és polgári eljárásban is fény derüljön, a felvételt készítés így hozzájárulás hiányában sem tekinthető visszaélésszerűnek. Arra vonatkozóan nem merült fel egyértelmű adat, hogy a felperes a hanganyagokat nyilvánosságra hozta volna.

A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperesek éltek fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását, másodlagosan a megállapított nem vagyoni kártérítés mértékének leszállítását, illetve mellőzését kérték.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan és súlyosan jogsértő, az elsőfokú bíróság az alperesek előadását, a rendelkezésre álló bizonyítékokat, illetve a vonatkozó jogszabályban foglaltakat tévesen értelmezte és helytelen jogkövetkeztetéseket vont le.

A régi Hszt. 12. § (1) bekezdésében írtak alapján - a velük szemben korábban folyamatban volt fegyelmi eljárásra tekintettel - kétséget kizáróan megállapítható, hogy a per tárgyává tett magatartás

kifejezetten a szolgálati viszonyral függ össze, ezért arra a három éves elévülési idő az irányadó. Tekintettel arra, hogy a felperes a sérelmezett esemény megtörténtétől számított három éven belül a pert nem indította meg, így követelése elévült.

A felperessel szemben alkalmazott határozottabb, durva szóhasználat a felperesi provokáció miatt kialakult és a peres felek együtt töltött szolgálati ideje alatt keletkezett egyedi jellegű vita eredménye, az nem lehetett alkalmas arra, hogy a felperes bármely személyhez fűződő jogát sértse.

A terhükre megállapított nem vagyoni kártérítés összege egyrészt ellentétes a bírói gyakorlattal, másrészt jelentősen eltúlzott. A per tárgyává tett kijelentések egyetlen, pusztán 30 perces hosszúságú és a felperes által rosszhiszeműen rögzített beszélgetés során hangzottak el, magatartásuk - figyelemmel a beszélgetés rövid időtartamára - egységként, esetlegesen egyetlen személyhez fűződő jogsértésként értelmezhető, nem pedig súlyozottan több, időben egymástól elkülönülő jogsértő magatartásként.

A kereset tárgyát képező magatartás, a felperes által sérelmezett kijelentések nem alkalmasak nem vagyoni kártérítést megalapozó személyhez fűződő jogsértés megállapítására tekintettel egyrészt a felperes provokatív személyiségére, továbbá arra, hogy a per tárgyává tett kijelentések kizárólag egyetlen alkalommal, időben egymással összeforrrva hangzottak el, egy olyan nagyon rövid beszélgetés alkalmával, amelyen a feleken kívül más nem vett részt.

A felperes célja nem az, hogy az őt ért vélt jogsérelmet ellentételezze, hanem az, hogy személyes bosszút álljon. Nyilatkozataiból arra lehet következtetni, hogy jelentős mennyiségű és időtartamú hangfelvétellel rendelkezik a ... teljesített szolgálati időszakából. ... igazságügyi médiatechnikai szakértő is rámutatott arra, hogy a felvételek feltehetően demonstrációs céllal kerültek kiemelésre egy hosszabb felvételből.

A felperes nem terjesztett elő egyértelmű és határozott kereseti kérelmet, csupán a megismételt eljárást lezáró tárgyaláson csatolt be egy táblázatos jellegű beadványt, amelyben felsorolta ugyan a bizonyítékként hivatkozott szakértői véleményben rögzített, általa sérelmesnek ítélt mondatokat, ugyanakkor abból sem állapítható meg, hogy mely kijelentéssel mely személyiségi jogát sértették meg.

Az emberi méltóság sérelme akkor valósul meg, ha az egyén a személyiségének lényegét érintő erős sértés áldozatává válik.

A megalázást úgy kell érteni, hogy a személynek racionális indoka kell, hogy legyen arra, hogy önbecsülésében sértve érezze magát. A kedvezőtlen körülmények önmagukban nem, csupán az emberi cselekedetek, vagy mulasztások jelenthetik a méltóság megsértését.

A felperest nem fosztották meg személyi szabadságától, nem kényszerítették munkahely-változtatásra, nem tettek vele szemben ez irányú intézkedéseket. A felperes nem kiszolgáltatott helyzetben lévő munkavállaló, olyan testület tagja ugyanis, ahol a munkatársak belépésükkel vállalják, hogy egyik napról a másikra áthelyezhetik őket egy másik munkahelyre.

A testületbe felvett hivatásos rendőrök többet elbírnak fizikailag és mentálisan, mint egy átlagember, nap mint nap az életüket kockáztatják, az erősebb kifejezőmód a napi munka része, hiszen bűnözőkkel találkoznak, kommunikálnak, vészhelyzeteket kezelnek.

A perbeli esetet nem három átlagember közötti kommunikációként kell megítélni, hanem figyelemmel kell lenni arra a környezetre is, amelyben mindennapjaikat élik.

Kijelentéseik nem valósítanak meg jogsértést, a felperes életminősége semmilyen hátrányt nem szenvedett. A felperes egy olyan közösségben vádaskodott, provokált másokat, ahol nagyon fontos az összetartás.

A felperesnek a peres eljárás során bizonyítania kellett volna, hogy megpróbálták őt ellehetetleníteni, a kvázi fenyegetések reális félelmet keltettek benne, a 22 kg-os fogyására ezzel összefüggésben került sor, a sérelmezett kijelentések őt emberileg megsemmisítették. Ezen kötelezettségének nem tett eleget.

Az eljárás során bizonyítást nyert ugyanakkor, hogy a felvételek a felperes provokáló magatartása eredményeként születtek és feltételezhetően manipulálták azokat.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Visszautalt az elsőfokú eljárás során előterjesztett beadványaira.

Kiemelte, hogy az alperesek feltételezésekbe bocsátkoznak abban a körben, hogy milyen mennyiségű és időtartamú hangfelvétellel rendelkezik.

Az alperesekkel ellentétben a nem vagyoni kártérítés mértéke tekintetében konkrét összehasonlítást is tett, mikor arra hivatkozott, hogy a ... kontra ... perben egyetlen, az egy átlagosnál nagyobb tűrési kötelezettségű közszereplővel szemben használt "szarkupac" kifejezés 250.000 forint nem vagyoni kártérítési kötelezettséget vont maga után.

Az elsőfokú ítélet a 300.000 és 150.000 forintos pénzfizetési kötelezettséggel a "minimum" alatti zónába szállt le. Az alperesek időben elhúzódozó, nem egy, hanem tengernyi mozzanatos, indokolatlanul bántó, emberi méltóságában mélyen és többszörösen megalázó, időbeli hatását tekintve hosszan elnyúló, frusztráltságot és félelemérzetet gerjesztő magatartást tanúsítottak, tették mindezt a katonai jellegű életviszonyokra jellemző hierarchia visszaélészerű kiaknázásával. Erre tekintettel a nem vagyoni kártérítés összege jelentősen eltúlzott mértékűnek nem tekinthető.

A nagyon rövid beszélgetés néhány másodperces időintervallumot jelent, egy közel fél óras, visszatérő gyalázkodás és fenyegetőzés, amelyet még az is megszakított, hogy az egyik irodából átmentek a fegyvere jogtalan elvétele érdekében egy kb. 10 méterre lévő másik irodába, ahol az I. rendű alperes újra kezdte a gyalázkodását, ez kifejezetten hosszú időtartamot jelent a keresettel támadott magatartások vonatkozásában.

A ... között folyamatban volt perben született elsőfokú ítélet alapján arra utalt, hogy az ember életminőségének bármilyen hátrányos megváltoztatása, mint károsító következmény körében a kijelentéseket a maguk egészében, teljes komplexitásukban kell vizsgálnia a bíróságnak. Ennek során pedig az okozott károkat a sértetti (felperesi) nyilatkozaton túl a köztudomású tények figyelembevételével, értékelésével szükséges felmérni. A II. rendű alperes a munkahely elvesztésének kilátásba helyezésével az emberi méltóságot sértő módon kiszolgáltatott, félelemmel terhelt, az önbecsülést sértően frusztrált helyzetbe hozta.

Az egyértelmű és határozott kereseti kérelem ekkénti minősítése nem annak függvénye, hogy a táblázatos rendszerben rögzített kérelme első pillantásra átlátható-e, hanem annak, hogy a keresetből kiderül-e, hogy melyek a sérelmezett konkrét kijelentések, magatartások, azok mely személyiségi jogot sértették és ezekkel összefüggésben melyek a konkrét, Ptk. szerinti igények. Ezen követelményének pedig a keresetlevele, illetve annak módosítása megfelelt.

Az emberi méltóság olyan abszolút jog, amelynek megsértése semmilyen körülmények között nem lehetséges, így annak megítélésekor nem releváns, így nem is vizsgálható az érintett neme, faja, etnikai hovatartozása, vallási felekezete, így természetesen az sem, hogy milyen munkahelyi környezet vagy - a jelenlévők mindegyike által ismertén viccelődés esetét kivéve - milyen szituáció

övezte azt, avagy milyen személyes jellegű előzmények előzték meg a sérelmezett magatartást. E körülmények pusztán a kártérítés összege tekintetében lehetnek relevánsak, a sérelem ténye, vagy annak hiánya vonatkozásában nem.

Az alperesek fellebbezése részben megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül a Pp. 253. § (3) bekezdésében írtaknak megfelelően.

A fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az arra alapított döntésével és levont jogi következtetéseivel azonban a másodfokú bíróság nem teljes mértékben értett egyet, ezért az első fokon hozott határozatot a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvénynek (régi Hszt.) a felperes által sérelmezett magatartások tanúsításának idején hatályos 12. § (1) bekezdése szerint a szolgálati viszonnal kapcsolatos igény - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - 3 év alatt évül el. A bűncselekménnyel okozott kárért fennálló felelősség 5 év alatt, ha pedig a büntethetőség elévülési ideje ennél hosszabb, ennek megfelelő idő alatt évül el.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a perbeli esetben a régi Hszt. fenti, elévülésre vonatkozó szabálya nem alkalmazható, tekintettel arra, hogy a felperes nem szolgálati viszonnal kapcsolatos igényt érvényesített, hanem az alpereseket a munkáltató helytállási kötelezettsége körébe nem tartozó, személyiségi jogot sértő magatartás miatt perelte be, így követelése nem évült el.

Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a régi Ptk. rendszerében a személyhez fűződő jogok - jellegükből adódóan - nem évülnek el, így a jogsértés megállapítására és az elégtétel adására mint objektív jogkövetkezmény alkalmazására irányuló igény esetén az elévülés kérdése a perbeli esetben fel sem merülhet. A kártérítési igény vonatkozásában azonban alkalmazandó a Ptk. 324. § (1) bekezdése, amely alapján a követelések öt év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik. A felperes a keresetét az 5 éves elévülési időn belül terjesztette elő, így a nem vagyoni kártérítés iránti igénye sem évült el.

Az elsőfokú bíróság mindezeknek megfelelően helytállóan vizsgálta a felperesi keresetet érdemben és jogszerűen állapította meg a felperes emberi méltósághoz és becsülethez való jogának megsértését, jogszerűen alkalmazta továbbá a Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pontjában írt objektív jogkövetkezményt is. A Fővárosi Ítéltábla e körben az első fokon eljáró bíróság ítéletének indokolásában foglaltakat mindenben osztotta, arra visszautal.

Az alperesek fellebbezésében írtak alapján az alábbiakat hangsúlyozza.

Az emberi méltóság az ember érinthetetlen lényegét jeleníti meg.

Az emberi méltóságot sérti az a magatartás, amely közvetve, vagy közvetlenül kétségbe vonja az egyén ember voltát, emberi minőségét. Az emberi méltóság sérelmével jár az is, ha az egyén a személyiségének lényegét illetően erős sértés, megalázás áldozatává válik.

Becsületsértő a személyiséget érintő közlés, illetve magatartás, ha aránytalanul túlzó, indokolatlanul bántó, lealázó, lealacsonyító, lekicsinylő.

A perbeli esetben azt kellett vizsgálni, hogy a sérelmezett közlések egyenként, illetve összességükben, valamint az azok által teremtett környezet, az alperesek által a ...-i beszélgetés

alkalmával kialakított légkör, az általuk megteremtett körülmények alkalmasak voltak-e felperes emberi méltóságának megsértésére.

A felperesnek - a munkahelyen uralkodó esetleges szabad stílusú kommunikáció, durvább hangnem ellenére - jogos igénye van arra, hogy munkája során kollégái, felettesei ne tegyék ki olyan helyzetnek, vele szemben ne tanúsítsanak olyan magatartást, rá vonatkozóan ne tegyenek olyan közléseket, amelyeknek célja, vagy hatása az emberi méltóságának megsértése, ellenséges, lealacsonyító, sértegetésektől terhes környezet kialakítása.

Az emberi méltósághoz való jog megsértése olyan súlyos beavatkozást valósít meg az érintett autonómiájába, amellyel szemben a védelem abszolút, azt nem indokolhatja az sem, hogy munkájával, munkahelyi viselkedésével, a munkához való hozzáállásával, a munkatársaival való kapcsolatával a kollégája, felettese nem elégedett.

Ezen helyzet rendezésére adottak a vonatkozó ágazati szabályok, a Hszt. rendelkezései, az elégedetlenség, a konfliktusok nem alapozzák meg ugyanakkor olyan "eszközök", módszerek alkalmazását, amelyek az emberi méltóság, illetve a becsület sérelmét valósítják meg.

A felperes által a I/I., I/II. és I/III. pontokban kifogásolt közlések nem vitatottan elhangzottak, azok - a történések folyamatát, az egyes kijelentéseket, azok szövegösszefüggéseit, szövegkörnyezetét értékelve - személyiségi jogsértést valósítottak meg. Az elhangzott mondatok - azokat meg nem ismételve - a felperes személyiségét érintették, részben a lejáratására, megalázására (I/III. pont), részben arra irányultak, hogy munkahelyéről elüldözzék, rábírák arra, hogy helyeztesse át magát (I/I. és I/II. pont). A jogos kritika is kifejezhető a jogszabály adta keretek között, nem ad azonban felhatalmazást arra, hogy a felperest az előljárói folyamatosan vegzálják, az általuk elérni kívánt cél érdekében.

Az alperesek magatartását a munkahely sajátosságai sem mentik ki, az adott szolgálati helyen - akár a munkatársak között is - uralkodó szabadabb beszédstílus, durvább hangnem, az ott szolgálatot teljesítő rendőrök magasabb tűrési szintje a nem vagyoni kártérítésre való jogosultság mérlegelésénél volt értékelhető.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerint, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgárjogi felelősség szabályai szerint.

A személyhez fűződő jog megsértése miatt igényelt kártérítésnek ugyanazok a feltételei, mint az egyéb jogellenes károkozásért követelt kártérítésnek.

A nem vagyoni kártérítést a Ptk. a vagyoni kártérítéssel együtt szabályozza a 355. § (1) bekezdésében. Az immateriális kártérítés vonatkozásában a polgári jogi felelősség szabályainak ugyanúgy érvényesülniük kell, mint a vagyoni kártérítés esetén. A polgári jogi felelősség megállapításának és megalapozottságának három együttes feltétele van: a jogellenes magatartás, a kár, valamint a kár és a felróható magatartás közötti okozati összefüggés. A jogellenes károkozást, a kárt, a nem vagyoni hátrányt, valamint az okozati összefüggést a károsultnak, a mentesülést eredményező körülmény fennállását pedig a károkozónak kell bizonyítania.

A személyhez fűződő jog megsértése csak a jogellenes magatartás megállapítására ad alapot, a sérelmet szenvedő fél nem vagyoni kártérítést csak akkor igényelhet, ha bizonyítja olyan hátrány bekövetkezését, amely indokolja nem vagyoni kárpótlás megállapítását. Ugyanígy mellőzhetetlen feltétele a kártérítési felelősség megállapításának az okozati összefüggés fennállása a jogellenes magatartás és a bekövetkezett kár között.

A nem vagyoni sérelem az emberi személyiség bizonyos értékeiben bekövetkező károsodás, az azokhoz kötődő életminőség hátrányos megváltozása.

A nem vagyoni kártérítés megállapításához vizsgálni kell azt, hogy van-e ténylegesen megállapítható testi, lelki sérelem, a jogsértés alkalmas-e a személyiségi értékeinek csorbítására. Amennyiben ilyen károsodás nem állapítható meg, a kárigény nem megalapozott.

A bíróság vizsgálatának kereteit a felperes keresete, az általa nem vagyoni sérelem körében előadottak behatárolják. Így csak azokat az - akár köztudomású tényként is figyelembe vehető - körülményeket vizsgálhatja a kártérítési igény alapjaként, amelyeket a felperes megjelölt.

A perbeli esetben a felperes a nem vagyoni kárigénye alapjaként arra hivatkozott, hogy az alperesek magatartása következtében lefogyott, nála alvászavarok alakultak ki. A per folyamán ugyanakkor ugyanakkor nem bizonyította, hogy az alperesek magatartása valamint a 22 kg-os fogyás, illetve az alvási problémák között fennáll az okozati összefüggés.

A felperes egyéb körülményre nem hivatkozott, az általa előadottak alapján ilyen köztudomású tényként sem volt megállapítható, a nem vagyoni kártérítés megállapításának jogszabályi feltételei tehát hiányoztak.

Nem volt figyelmen kívül hagyható továbbá az sem, hogy milyen körülmények vezettek az adott beszélgetéshez: a felek által sem vitatottan köztük már korábban konfliktushelyzet alakult ki, a felperes hangfelvételeket próbált készíteni a beszélgetéseikről, a ...-i beszélgetést megelőzően pedig a felettesét sms-ben arról értesítette, hogy ... napján a ... próbáltak rátörni lakásában, ugyanakkor kiderült, hogy csupán vízvezeték szerelők jártak nála. Jelentősséggel bírt az is, hogy a perbeli munkahelyen durvább szóhasználat, szabadabb kommunikáció érvényesül a munkatársak között is, tekintettel az ellátott feladatok jellegére, arra, hogy bűnözőkkel foglalkoznak, a szervezett bűnözést vizsgálják.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság okszerűtlen mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy az alperesek a felperes részére nem vagyoni kártérítés fizetésére kötelesek.

A Fővárosi Ítéltábla rámutat továbbá arra, hogy a becsület és az emberi méltóság sérelmének az orvoslására alkalmas személyiségvédelmi eszközök közül kiemelkedő jelentősége van az elégtételníújtásnak. A becsület és az emberi méltóság sérelme a személy belső tudat- és érzelmvilágára van hatással, így fokozottan szükség van az eszmei elégtételníújtás érzelmi mozzanatára, az eszmei jóvátételre, a megbánásra, a sértett fél megkövetésére.

Mindez a perbeli esetben a magánlevélben történő bocsánatkérésre tekintettel megvalósul, olyan körülmény pedig nem volt megállapítható, amely nem vagyoni kártérítés megállapítását indokolná. Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a felperes keresetét a nem vagyoni kártérítés körében elutasította.

Az alperesek fellebbezése részben eredményre vezetett, ennek megfelelően a pernyertesség, pervesztesség aránya módosult az elsőfokú eljárásban is, az 60-40%-ban állapítható meg az alperesekre terhesebben. Mivel a pernyertesség, pervesztesség arányában számottevő eltérés nem mutatkozik, az elsőfokú bíróság - a Pp. 81. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően - helytállóan rendelkezett úgy, hogy a peres felek az elsőfokú eljárásban a költségeiket maguk viselik.

A másodfokú eljárásban - a pernyertesség, pervesztesség arányára tekintettel - a Fővárosi Ítéltábla szintén akként határozott, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik. A pernyertesség, pervesztesség arányának megfelelően kötelesek viselni a felek a személyek polgári jogi védelmével

kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdése, (3) bekezdés c) pontja, valamint 46. § (1) bekezdése alapján számított kereseti, viszontkereseti és fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében írtak alapján.

, 2019. március 26.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

bíró

Dr. Virág Csaba s.k.

A kiadmány hitelül:

tisztviselő